*הלכתא למשיחא א״ל אביי אלא מעתה כל שחיטת קדשים לא לתני הלכתא למשיחא הוא אלא *דרוש וקבל שכר ה״נ דרוש וקבל שכר! הכי קאמינא לך הלכתא למה לי לישנא אחרינא א״ל הלכה קאמינא :

מתני׳ *קדשי עובדי כוכבים אין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ,והשוחטן א] בחוץ פטור דברי *רבי שמעון,רבי יוסי מחייב :

גמ׳ *ת״ר קדשי עובדי כוכבים לא נהנין ולא מועלין ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא ואין עושין תמורה ואין מביאין נסכים אבל ב] קרבנן טעון נסכים דברי רבי שמעון ג] אמר רבי יוסי רואה אני בכולן להחמיר שנאמר בהן ״לה׳״,בד״א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית ד] מועלין בהן: *לא נהנין ולא מועלין : לא נהנין מדרבנן ,ולא מועלין *דגמר מעילה ״חט-חט״ מתרומה(א) ה] ובתרומה כתיב ״בני ישראל״ ולא עובדי כוכבים : ואין חייבין ו] (עלין)משום פיגול נותר וטמא : מ״ט? דאתי פיגול ״עון-עון״ מנותר ואתי נותר ״חילול-חילול״ מטומאה ובטומאה כתיב (ב) ז] ״בני ישראל״ ולא עובדי כוכבים:ואין עושין תמורה: מאי טעמא דאיתקש תמורה למעשר בהמה ומעשר בהמה איתקש למעשר דגן ובמעשר דגן כתיב ״בני ישראל״ ולא עובדי כוכבים, *וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש? *מעשר דגן חולין הוא, הניחא למאן דאמר *בתר מלמד אזלינן אלא למ״ד בתר למד אזלינן מאי איכא למימר? אלא מעשר בהמה חובה שאין ח] קבוע לה זמן הוא וחובה שאין ט] לה זמן קבוע ישראל מייתו ,עובדי כוכבים לא מייתו : ואין מביאין נסכים : *תנו רבנן ״אורח״ י] *מביא נסכים ואין העובד כוכבים מביא נסכים,יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים ת״ל ״ככה״: אמר רבי יוסי רואה אני בכולן יא] להחמיר:בד״א בקדשי מזבח כו׳ : מ״ט? קסבר כי גמרה מעילה ״חט-חט״ מתרומה דומיא דתרומה דקדישא קדושת הגוף אבל קדושת בדק הבית דקדושת דמים לא. *ת״ר דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה

במזיד

הלכתא למשיחא · הרי קבע לנו הלכה הצריכה לנו לימות המשיח כשיבנה בית המקדש ועכשיו לא הוצרכנו לה : **פ״ל הלכה קאמינא** · האי דמיתמהגא יב]קביעות הלכה הוא דמיתמהגא,דמיגרס בעינן מיתני משניות ומחשקת הלכות עבודה לפי שתורה היא ודרוש וקבל שכר אבל קיבוע הלכה אינה אלא להורות הלכה למעשה,ועכשיו אינו נוהג : **מתני׳** **קדשי עובדי כוכבים כו׳** · מפרש בגמ׳ ושהתנדבום לגבוה קאמר : **גמ׳** **ר״ש כו׳** · מפרשה לקמיה : **ואין מביאין נסכים** · בפני עצמם בלא זבח כישראל שמתנדבין יין כדתנן במנחות (דף קד:) : **כבולן אני רואה** · בכל הדברים הללו אני רואה בקדשי עובדי כוכבים להחמיר כבקדשי ישראל: **שנאמר בהם לה׳** · דכתיב ״איש איש מבית ישראל וגו׳״ (ויקרא כב) ודרשינן בהכל שוחטין (חולין יג :) ״איש״ מה ת״ל ״איש איש״ לרבות את העובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות כישראל: **בהם דברים אמורים** · דאין מועלין בהן אתאן לת״ק: **אבל בקדשי בדק הבית** · עובד כוכבים שהתפים יג] לבדק הבית: **מועלין כו** · ולקמן מפרש טעמא : **דגמרינן מעילה חטא חטא מתרומה** · כתיב במעילה ״וחטאה בשגגה״ (ויקרא ה) וכתיב בתרומה ״ולא ישאו עליו חטא״ (שם כב) ובתרומה כתיב בתריה דהאי קרא ״ולא יחללו את קדשי בני ישראל״ : יד] **ובטומאה כתיב בני ישראל** ״וינזרו מקדשי בני ישראל״ (שם כב) : **תמורה** · בהמה : **למעשר בהמה** · דכתיב במעשר ״והיה הוא ותמורתו״ (שם כז) : **ומעשר בהמה למעשר דגן** · ״עשר תעשר״ ואמר מר בבכורות (דף נג:) בשני מעשרות הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן : **דבר הלמד** · טו] מעשר בהמה הלמוד בהיקש שלא יהא נוהג בעובדי כוכבים חוזר ומלמד על התמורה בהיקש : **מעשר דגן חולין הוא** · ובכל התורה למדין למד מן הלמד חוץ מן הקדשים כדאמר באיזהו מקומן (לקמן מט:): **ניחא למאן דאמר בתר מלמד אזלינן** · דהאי מלמד חולין אף על גב דלמד קדש למדים בו הלמד מן הלמד ופלוגתייהו באיזהו מקומן (שם) : **עובדי כוכבים לא מייתו** · דלא איתרבו עובדי כוכבים אלא לנדרים ונדבות כדכתיב בקרא ״לכל נדריהם וגו׳״ (ויקרא כב) וה״ה נמי דלא מייתו חובה הקבוע טז] להם זמן כגון עולת ראייה ושלמי חגיגה אלא לא פסיקא ליה האי ומביאין עולה ושלמי נדבה אבל מעשר יז] חטאת ואשם לא שייך בהו כלל : **אורח** · בפרשת נסכים כתיב ״בשלח לך״ ״כל האזרח יעשה ככה״ ומינה ילפינן לקמן בפרק כל התדיר (דף נא:) אזרח מלמד שמתנדבים נסכים יח] ומביא בפני עצמן נדבה : **ת״ל ככה** · יעשה לשור יט] (שאחר שחובה תליה בקרבן ל״ש ישראל ול״ש עובד כוכבים הלכך : שלח דמי נסכיה יקרבו משלו ,ואם לאו כ] מקריבים משל ציבור שתנאי ב״ד הוא במסכת שקלים (דף יח:) : **מ״ט כו׳** · אמילתיה דר״ש קאי אמעילה דקאמר: ״אבל קדשי בדק הבית דעובדי כוכבים מועלין״ : **וכי גמרה מעילה מתרומה** · למעוטי עובדי כוכבים דומיא דתרומה,קדשי מזבח הוא כא](גמרא)דקדים גופייהו כתרומה שאין נפדין:

במזיד

הלכתא למשיחא·כי האי גוונא פריך בריש ד׳ מיתות (סנהדרין נא:) ותימה דבריש עשרה יוחסין (קדושין עב:) *א״ר יהודה אמר רב הלכה כרבי יוסי דעתידין ממזרין ליטהר כב]ושמא נפקא מינה עכשיו שלא להרחיק משפחות שאינן ידועות ובקדושין(שם)פירשתי *במאי פליגי רבי יוסי ורבנן בממזר ידוע או בשאין ידוע ובפ״ק דיומא (דף יג׳) דפסיק כר׳ יוסי כג]ראשון חוזר לעבודתו ושני אינו ראוי כו׳ נפקא מינה עכשיו בנשיא או ראש ישיבה או פרנס שנתמנה על הציבור ועבר מחמת אונס ועבר האונס ובפרק אלו דברים(פסחים סט:)דפסיק הלכה כר״ע דכל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת לענין פסח נפקא מינה בזמן הזה לענין מילה ואע״ג דגבי מילה נמי פסיק הכי בהדיא (בשבת קלג׳) מ״מ לאשמועי פסקא דמילה פסק נמי גבי פסח הכי ובפ״ק דתענית (דף ד:) דפסיק רבי אלעזר הלכה כר״ג דאמר בשבעה במרחשון ומוקי לה התם בזמן שבית המקדש קיים נפקא מינה גם בזמן הזה לבני בבל דאית להו פירי בדברא כדקאמר התם הא לן והא להו ומיהו בסוף התכלת(מנחות נב:) קשה דפסיק רבי יוחנן כאבא יוסי בן דוסתאי גבי אביתי כ״ג ונר׳ לה׳ דרב יוסף דוקא כד] דאית ליה הכא ובסנהדרין (דף נא:) דאין לפסוק הלכתא למשיחא וה״ר חיים מפרש דלא פריך הלכתא למשיחא אלא היכא דאיכא תרתי שהוא למשיחא וגם עושה איסור כה] דליכא נפקותא בהלכתא אלא על ידי איסור לא שייך לפסוק למשיחא* : **והשוחטן** בחוץ פטור דברי ר׳ שמעון · בגמרא לא תני בברייתא שוחט בחוץ והכא לא תני תמורה ונסכים דתני בברייתא וזה תימה וא״ת אי ר״ש ס״ל *כרבי כו] אליעזר דאמר פרק ואלו מנחות (דף עג:) דאין עובדי כוכבים מביאין אלא עולות א״כ מאי איריא קדשי עובדי כוכבים דאין חייבין עליהם משום פיגול נותר וטמא אפי׳ דישראל נמי דהא שמעינן ליה לר״ש בסוף דם שחיטה(כריתות כג:) דאין פיגול בעולין ואין נותר בעולין וי״ל דסבר לה כר׳ יוסי הגלילי דמביאין אפילו שלמים ועוד י״ל דבכריתות (דף יג: ודף כג:) מוכח דטעמא דר״ש משום דאין איסור חל על איסור וקדשי עובדי כוכבים שרו מדאורייתא כדתניא בגמרא לא נהנין מדרבנן ולא מועלין דגמר חט חט מתרומה כז] : **רואה** אני בכולן להחמיר שנאמר בהן לה׳ · פי׳ בקרא דאיש איש דמרבינן עובדי כוכבים שנודרין כתיב לה׳ למימר *שעובדי כוכבים הם בכלל קדשי ה׳ משמע הכא דאיכא מעילה דאורייתא בקדשי מזבח וקשה דלא כח] איפריך מהכא לר׳ ינאי דאמר בפ׳ קדשי מזבח (דף טו׳) במעילה דאין חייבין מעילה אלא על קדשי בדק הבית כדפריך התם כט] ומשני כולהו מדרבנן ועוד תנן פ׳ אמרו לו (כריתות יג:) יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ארבע חטאות ואשם אחד ותנו דשילהי כל הבשר (חולין דף קיז׳) אמר ר׳ ינאי גופיה כאשר יורם וגו׳ מה פר כהן משיח יש בו מעילה אף שלמים יש בהן מעילה ותנו דשילהי תמורה (דף לג:) א״ר ינאי גופיה אין מעילה מפורשת מן התורה אלא בעולה בלבד שנאמר לה׳ קדשים המיוחדים לה׳ וי״ל אסמכתא נינהו ועוד י״ל דר׳ ינאי לא איירי אלא בדבר הניתר לטהורים אבל באימורים ועולה דהמעילה לא פקעה פשיטא דאיכא מעילה דאורייתא וקשה לי על זה אמאי לא משני במעילה הכי דכי פריך ממובא ל] וליטני באימורים : **ואין** עושין תמורה דאיתקש למעשר בהמה · בפרק קמא דתמורה (דף ג׳) דריש מדכתיב בריש ענייבא דבר אל בני ישראל איש כי יפליא וגו׳ : **ומעשר** בהמה למעשר דגן · בבכורות לא](דף נג:)אמרינן לא איתקש אלא לענין שנה : **דומיא** דתרומה דקדישא קדושת הגוף · וא״ת אזהרה לנהנה מקדשי בדק הבית מנין דתנן אלו הן הלוקין (מכות יג׳)וחשיב הקדש שלא נפדה משמע דבר שיש לו פדיון והיינו קדשי בדה״ב הא לא ידעינן אזהרה במעילה אלא מגזירה שוה דחט חט מתרומה פ׳ הנשרפין(סנהדרין פד׳)והאי תנא לא יליף אלא דומיא דתרומה וי״ל דהקדש שלא נפדה לא איירי בבדק הבית אלא בקדשי המזבח שהוממו דכיון דמעיקרא הוה בהו מעילה בשביל שהוממו לא פקעה המעילה ואכתי

קשה

עין משפט
נר מצוה

[שם איתא אמר ר״י אמר שמואל]

[לא נמצא שם בקדושין]

מח א מיי׳ פ״ח מהל׳ פסה״מ הלכה כד :

מט ב מיי׳ פי״ט מהל׳ מעה״ק הלכה יח :

נ ג מיי׳ פ״ה מהלכות מעילה הלכה טו :

נא ד מיי׳ פ״א מהלכות תמורה הלכה ו :

[בקצת נוסחאות ובמשנה שבמשניות איתא רבי מאיר]

נב ה מיי׳ פ״ג מהלכות מעשה הקרבנות הל׳ ס ועיין רש״ק:

נג ו מיי׳ פ״א מהלכות פסה״מ הלכה לד :

[דאו יסו כולם לדיקים כ״א בת״י ביומא וע״ע תוספות יומא יג. ד״ה הלכה וכו׳ ומה שגרסם שם בנידון]

נ״א רבי עקיבא

[נ״ל שקדשי עובדי כוכבים כו׳]

גוטא
ג״נ׳ קדשי׳
עובדי כוכבים

מסורת הש״ס

סנהדרין נא:

[סוטה מד. סנהדרין שם ועא.]

תמורה ב: ערכין ה: [תוספתא פ״ב]

ויקרא כב:יח
דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני
ישראל ואמרת אליהם איש איש
מבית ישראל ומן הגר בישראל אשר
יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל
נדבותם אשר יקריבו לה׳ לעולה

[תמורה ג.]

[פסחים לג. קדושין מג: סנהדרין פג. תמורה שם מעילה יח:]

נ״ל ובטומאה נ״ק

(מלמד) - מעשר דגן (״בני ישראל״)
↓
מעשר בהמה
↓
תמורה

[לקמן מ: מכות יט.]

[לקמן נ. תמורה כח:]

[מכות יט: ע״ש לקמן פ: תמורה כב: ע״ש]

[נ״ל דתניא]

[תמורה ג. מנחות עג:]

יומא ג. מנחות כה. יבמות ז. גיטין כד. פסחים עה: פ:

* * *

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ ובתרומה כתיב וכו׳ ובטומאה כתיב בני ישראל ולא עובדי כוכבים׳ נ״ב עי׳ לעיל דף טו ע״ב בתוספות ד״ה אלא למעוטי כו׳ :

[ועי׳ היטב תוס׳ תמורה ג. ד״ה ומעשר דגן]

* * *

שיטה מקובצת

א] בחוץ פטור · אמר הר״ם דכי היכי דדרשינן בשחוטי חוץ בני ישראל מצוין על שחוטי חוץ ולא עובדי כוכבים ה״נ נדרוש גבי הקרבן דדוקא קרבן של בני ישראל חייבין על שחוטי חוץ ולא בקרבן של עובדי כוכבים׳ מהר״פ: ב] אבל קרבנן טעון נסכים ואם שלח הנסכים יהיה משלו ואם לאו משל צבור · מהר״פ : ג] דברי רבי שמעון׳בספרי כת״י אין כתוב בברייתא זו דברי ר׳ שמעון וכן נראה מדברי התוס׳ ד״ה דומיא דתרומה דקאמרי שם ועי״ל דלרבנן אפילו בדק הבית כו׳ ובזה יתיישב מה שפסק הרמב״ם בספי״ח מהל׳ פה״מ קדשי עובדי כוכבים אין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא דלא כרבי יוסי ובהל׳ מעה״ק פסק כר׳ יוסי בשחטן בחוץ) אבל ברש״י גרים דברי ר״ש : ד] הבית מודה ר״ש שמועלין בהן כך יש בס״י ורש״י לא גרים כן : ה] ובתרומה : ו] חייבין עליהן: ז] בני ישראל ולא עובדי כוכבים׳ וא״ת (משמע הכא)[הכא משמע] דדרשינן ולא יחללו אטומאת הגוף והא דרשינן לעיל בפרק קבלה אורות או אטמא ששימש וי״ל דנפקא לן חילול חילול שיש בסיפא דקרא [בני ישראל] דכתיב [אשר יקדישו]בני ישראל וא״ת והלא לא כתיב שם חילול וי״ל דקרא(נמי קאי)[דחילול קאי נמי]אסיפא דקרא דבני ישראל׳ מהר״פ ז״ל:ח] שאין לו זמן קבוע וא״ת אמאי צריך להזכיר משום דאין קבוע להם זמן הלא הם אין מביאין [אפילו]קרבן הקבוע להם זמן כגון עולת ראייה ושלמי חגיגה וי״ל דמ״מ מביאין הדומה להם בשמייהו כגון שלמי נדבה או עולת נדבה משא״כ בשאר שאין קבוע להם זמן ולכך הזכיר משום דאין קבוע להם זמן משום דפסיקא ליה׳ מהר״פ ז״ל: ט] שאין לו את ה׳ נמחק : י] אורח מביא נסכים (עיין מנחות דף עג ע״ב) בחידושי שכתבתי : יא] להחמיר כו׳ בד״א בס״י יש אמר ר׳ יוסי כו׳ מ״מ לה׳ כתיב בהו במד״א בקדשי כו׳ קסבר כו׳ ורש״י לא גרים כן : יב] דמיתמהגא אקביעות הלכה: יג] שהתפים מנה לבדק : יד] ישראל ובטומאה כתיב : טו] הלמד בהיקש מעשר בהמה הלמוד בהיקש מדגן שלא יהא : טז] הקבוע לה זמן : יז] מעשר חטאת : יח] נסכים בכל יום ודוקא אורח ולא עובד כוכבים הס״ד ומה״ד ומביא נסכים: יט] לשור מאחר שחובה : כ] לאו קרבים משל: כא] הוא דקדיש תיבת דגמרה נמחק : כב] ליטהר ולא פריך הלכתא למשיחא : כג] יוסי דאסר : כד] דוקא הוא דאית: כה] איסור כיון דליכא: כו] עקיבא תיבת אליעזר נמחק:כז] מתרומה וא״ת הא דתנן לקמן טומא ר׳ שמעון בדבר שדרכו לאכול חייב אבל העצים והלבונה [כו׳] [אא״ת בדפוס נדפס [סוף דברי התוס׳] מתיבת אבל בע״ב לדבור בפ״ע שלא במקומו והוא שייך לכאן כי הוא דבור אחד עכ״ה] : כח] דלא פריך מהכא : כט] התם טובא ומשני : ל] מטובא לישני ואות ו׳ נמחק : לא] בבכורות (עי׳ תוס׳ בכורות נג ע״א נט ע״א):

א) ר״ל דלפי גי׳ הנ״ל א״ש דברי הרמב״ם דגבי פיגול נותר וטמא פסק דלא כר״י משום דהתם פליג עליה ת״ק והלכה כת״ק נגד ר״י משא״כ בשחוטי חוץ דפליג עם ר״ש פסק כר״ע ·

ובעובדי

גליון הש״ס מתני׳ ר״י מחייב · עיין לקמן דף קנה ע״ב תוס׳ ד״ה אסור ומנחות דף קט ע״ב תוס׳ ד״ה והעלה : גמ׳ טעון נסכים דר״ש׳ בתשובת מוה׳ בנלא״ל אשכנזי סימן א׳ דף ט ע״ג כתב בכל ספרי עתיקי ודוקני אשר מצאתי בידי ל״צ הר״ש וכ״נ מדברי תוספות עכ״ל : שם דבתרומה כתיב יבני ישראל · עיין קדושין דף מא ע״ב תוספות ד״ה והנכרי :